

2.2 **kehottaa** antamaan alue- ja paikallisviranomaisille taloudellista tukea ympäristöystävällisiin julkisiin hankintoihin.

2.3 **pitää erittäin tärkeänä** tiedotus- ja koulutustoimien toteuttamista, jotta voidaan tukea ja edistää saastuttamattomien ajoneuvojen hankintaa julkisella sektorilla.

2.4 **kehottaa** muodostamaan kokonaiskuvan toimista, joilla voidaan edistää puhdasta maantieliikennettä.

2.5 **ehdottaa**, että mahdollisen direktiivin seurantaan varten luotava raportointijärjestelmä sovitetaan yhteen muiden raportointijärjestelmien, esimerkiksi Euroopan ilman laadusta ja sen parantamisesta annettavan direktiivin mukaisen järjestelmän kanssa.

2.6 **odottaa**, että kunnat ja alueet kutsutaan jatkossa osallistumaan mahdollisen direktiivin mukaisten toimien työstämiseen, täytäntöönpanoon, seurantaan ja arviointiin.

Bryssel 15. kesäkuuta 2006

Alueiden komitean

puheenjohtaja

Michel DELEBARRE

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista”

(2006/C 229/03)

ALUEIDEN KOMITEA, joka

ottaa huomioon ehdotuksen ”Euroopan parlamentin ja neuvoston suositus elinikäisen oppimisen avaintaidoista” (KOM(2005) 548 lopullinen — 2005/0221 COD),

ottaa huomioon Euroopan komission 28. marraskuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 265 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tekemän päätöksen pyytää aiheesta alueiden komitean lausunto,

ottaa huomioon puheenjohtajansa 24. tammikuuta 2006 tekemän päätöksen antaa lausunnon valmistelu ”kulttuuri ja koulutus” -valiokunnan tehtäväksi,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös integroidun toimintaohjelman perustamisesta elinikäisen oppimisen alalla”, CdR 258/2004 fin (1),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto — Eurooppalaisen elinikäisen oppimisen alueen toteuttaminen”, CdR 49/2002 fin (2),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Euroopan yhteisön seitsemännestä tutkimuksen, teknologian kehittämisen ja demonstroinnin puiteohjelmasta (2007–2013)”, CdR 155/2005 fin,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös monivuotisesta ohjelmasta (2004–2006) tieto- ja viestintätekniikan tehokkaaksi integroimiseksi yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiin Euroopassa (eLearning-ohjelma)”, CdR 73/2003 fin (3),

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto — Kielten oppimisen ja kielellisen monimuotoisuuden edistäminen — Toimintaohjelma 2004–2006”, CdR 248/2003 fin (4),

(1) EUVL C 164, 5.7.2005, s. 59.

(2) EYVL C 278, 14.11.2002, s. 26.

(3) EUVL C 244, 10.10.2003, s. 42.

(4) EUVL C 73, 23.3.2004, s. 33.

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Ehdotus: Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös Kulttuuri 2007 -ohjelman perustamisesta”, CdR 259/2004 ⁽⁵⁾,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle — Valkoisen kirjan ’EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet’ seuranta — Ehdotus nuorten vapaaehtoistoimintaa koskeviksi yhteisiksi tavoitteiksi nuorisualan eurooppalaisista yhteistyöpuitteista 27. kesäkuuta 2002 annetun neuvoston päätöslauselman pohjalta (KOM(2004) 337 lopullinen)”,

ottaa huomioon lausuntonsa aiheesta ”Komission tiedonanto neuvostolle — Valkoisen kirjan ’EU:n nuorisopolitiikan uudet tuulet’ seuranta — Ehdotus nuorten parempaa ymmärtämistä ja tuntemusta koskeviksi yhteisiksi tavoitteiksi nuorisualan eurooppalaisista yhteistyöpuitteista 27. kesäkuuta 2002 annetun neuvoston päätöslauselman pohjalta (KOM(2004) 336 lopullinen)”, CdR 192/2004 fin ⁽⁶⁾,

ottaa huomioon ”kulttuuri, koulutus ja tutkimus” -valiokunnan 4. huhtikuuta 2006 hyväksymän lausunto-luonnoksen CdR 31/2006 rev 2, jonka esittelijä oli Tukholman läänin maakäräjien jäsen Christina Tallberg (SE, PSE),

hyväksyi 14.–15. kesäkuuta 2006 pitämässään 65. täysistunnossa (kesäkuun 14. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon.

Komission tiedonannon pääsisältö

Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että Eurooppa on haasteellisessa tilanteessa sopeutuessaan globalisaatioon ja siirtymään osaamiseen perustuvaan talouteen. Se korosti, että ”kaikilla kansalaisilla on oltava uudessa tietoyhteiskunnassa elämistä ja työskentelemistä varten tarvittavat taidot” ja että ”Euroopan tasolla olisi määriteltävä uudet perustaidot ⁽⁷⁾, joita kehitettäisiin elinikäisen oppimisen avulla. Näitä olisivat tietotekniikkataidot, vieraiden kielten taito, teknologiakasvatus, yrittäjyys ja sosiaaliset taidot”.

Suositus ehdotus muodostaa avaintaitoja koskevan eurooppalaisen vertailuvälineen, ja siinä ehdotetaan, miten voidaan varmistaa se, että kyseiset avaintaidot ovat elinikäisen oppimisen avulla kaikkien kansalaisten saavutettavissa.

Osaamisyhteiskunnan kehitys lisää avaintaitojen kysyntää sekä henkilökohtaisella, julkisella että ammatillisella elämäntilanteella.

Lissabonin strategiaa käsittelevä korkean tason ryhmä teki raportissaan marraskuussa 2004 kuitenkin selväksi, että Euroopassa ei tehdä läheskään riittävästi sen hyväksi, että ihmisillä olisi välineet sopeutua muuttuviin työmarkkinoihin. Tämä koskee niin korkeaa kuin vähäistä ammattitaitoa edellyttäviä töitä.

Monet maat ovat aloittaneet esimerkiksi luku- ja laskutaitoa sekä tieto- ja viestintätekniikkaa koskevia perustaito-ohjelmia, jotka on suunnattu aikuisille ja joiden toteutuksesta vastaavat usein kansalaisjärjestöt. Toisaalta monissa maissa tilanne ei vielä ole sellainen, että kaikilla kansalaisilla olisi mahdollisuus oppia ja päivittää perustaitoja.

⁽⁵⁾ EUVL C 164, 5.7.2005, s. 65.

⁽⁶⁾ EUVL C 43, 18.2.2005, s. 42.

⁽⁷⁾ ’Perustaidoilla’ tarkoitetaan yleensä luku- ja laskutaitoa, mutta Lissabonissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti lisäämään niihin osaamiseen perustuvassa taloudessa tarvittavat uudet taidot, kuten tieto- ja viestintätekniiset ja yrittäjyyteen liittyvät taidot.

”Elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskeva eurooppalainen viitekehys” sisältää tiedot, taidot ja asenteet, joiden avulla ihmiset voivat paremmin toteuttaa sekä kestävästä kehitystä että demokraattista kansalaisuutta. Avaintaitoja on kahdeksan: viestintä äidinkiellä; viestintä vierailu kielillä; matemaattinen osaaminen; digitaaliset taidot; oppimistaidot; ihmissuhdetaidot; kulttuurien väliset valmiudet ja sosiaaliset taidot; yrittäjyys ja kulttuurin ilmaisumuodot.

Alue- ja paikallisviranomaisten merkitys

Alue- ja paikallistasolla on koko Euroopan unionin alueella keskeinen vastuu koulutuksen ja taitojen kehittämisen varmistamisesta elinikäistä oppimista soveltamalla.

Alue- ja paikallisviranomaisilla on ainutlaatuinen asema, kun ajatellaan osallistumista rakentaviin kumppanuuksiin työmarkkinaosapuolten sekä jatko-, täydennys- ja peruskoulutusta tarjoavien oppilaitosten ja -organisaatioiden kanssa perus- ja ammattikoulutuksen tarjonnan sovittamiseksi vastaamaan paikallisia erityistarpeita ja -vaatimuksia.

Erilaiset alueelliset ja paikalliset yhteistyöhankkeet toimivat lisäksi kasvun ja kehityksen ponnina.

Koulutusohjelmien avulla unioni tavoittaa kansalaiset suoraan. Mikään muu unionin toiminta ei kosketa vuosittain niin monia. Ohjelmilla tuetaan lisäksi koulutusjärjestelmien nykyaikaistamista sekä kannustetaan ihmisiä kehittämään osaamistaan. Alue- ja paikallistason tehtävien kannalta tulisi alueellisten toimijoiden olla merkittävä kohderyhmä koulutusalan ohjelma-toimintaan suunnattavia ponnoksia ajatellen ⁽⁸⁾.

⁽⁸⁾ CdR 258/2004 fin

Erinomainen esimerkki alueellisten toimijoiden kanssa toteutettavasta elinikäisen oppimisen levittämisestä ja kehittämisestä unionissa on elinikäistä oppimista edistävä oppimisalueiden verkosto (R3L-aloite), jonka komissio ja alueiden komitea perustivat. Alun perin kyseessä oli kokeilualoite, jolla oli pääohjelmista erillinen budjetti. Nyt aloite on sisällytetty ehdotukseen uuden integroidun toimintaohjelman perustamisesta elinikäisen oppimisen alalla vuosiksi 2007–2013.

1. Alueiden komitean yleinen kanta

1.1 Alueiden komitea on pitkälti samaa mieltä unionin elinikäisen oppimisen strategiasta, joka kattaa koko elämän varhaislapsuudesta eteenpäin ja johon sisältyy kaikenlainen oppiminen, olipa se sitten virallista, epävirallista tai arkioppimista. Alueiden komitea on eri yhteyksissä korostanut, että elinikäisen oppimisen strategia vaikuttaa suuresti määrin hallinnon alue- ja paikallistason toimintaan, koska jäsenvaltioissa kyseisellä tasolla on usein poliittinen ja taloudellinen vastuu opetus- ja koulutusosalasta. Se toimii usein kehityksen ja kasvun koordinoijana, vastaa kansalaisten hyvinvoinnista ja infrastruktuurista sekä hoitaa sosiaaliviranomaisen tehtävää. Alue- ja paikallistasolla on lisäksi työnantajan rooli, joten sen omien työntekijöiden valmiuksien kehittäminen kuuluu myös sen vastuulle ja on sen etujen mukaista⁽⁹⁾.

1.2 Koulutuskysymykset ovat ratkaisevassa asemassa, jos Euroopan kilpailukykyä halutaan parantaa turvaten samalla hyvinvointi. Euroopan merkittävin voimavara, eurooppalaiset ihmiset, on varustettava sellaiseen työelämään ja työnsisältöön, joka eroaa suuresti aikaisempien sukupolvien tilanteesta ja joka muuttuu jatkuvasti ja nopeasti. Niin yrityksillä kuin työntekijöilläkin on edessään muutoksia, joita on hankala arvioida etukäteen.

1.3 Alueellinen ja paikallinen kehitys perustuu tietenkin erilaisiin edellytyksiin ja lähtökohtiin. Se ei kuitenkaan missään tapauksessa ole muusta maailmasta riippumatonta. Alueilla ja yhteisöissä tarvitaan työtä uusilla tuotannonaloilla sitä mukaa, kun vanhat työpaikat katoavat. Näin voidaan välttää kasvun pysähtyminen, esimerkiksi työttömyydestä johtuva sosiaalinen syrjäytyminen, useat sairauslomamat ja monet ennenaikaiset ja ei-toivotut siirtymiset pois työmarkkinoilta.

1.4 Ihmisten osaamista ja kykyä on siksi kehitettävä niin, että ne riittävät osaamiseen perustuvaan toimintaan. Hyvästä kielitaidosta, muista viestintätaidoista ja yhteistyökykyvystä tulee

yksilön kannalta yhä tärkeämpiä ominaisuuksia. Yhteistyötä tarvitaan nykyään entistä enemmän, sillä kauppavirrat vilkastuvat ja markkinat globaalistuvat ja segmentoituvat. Tämä on totta paikallisten ja alueellisten yritysten ja organisaatioiden välillä mutta myös eri alueiden välillä. Euroopan eri osien sekä Euroopan ja muun maailman välinen riippuvuus muuttuu yhä vastavuoroisemmaksi.

1.5 Työelämän, yhteiskunnan ja korkeakoulutuksen yhteisvaikutus on tärkeä innovaatioiden ja kasvun edellytys alue- ja paikallistasolla. Sosiaalisen koheesion ja kestävä kehityksen varmistamiseksi tarvitaan osallistavaa ja syrjimätöntä infrastruktuuria, joka rohkaisee aktiiviseen kansalaisuuteen ja yhteiseen vastuunkantamiseen.

1.6 Alueiden komitea on jo aiemmin korostanut, että sillä tulee olla aktiivinen rooli elinikäisen oppimisen edistämisessä alue- ja paikallistasolla⁽¹⁰⁾. Tähän sisältyvät myös koulutustavoitteita ja avaintaitoja koskevat kysymykset. Alueiden komitean mielestä on erittäin tärkeää, että käsillä olevassa komission ehdotuksessa käsitellyt kysymykset vaikuttavat myös alue- ja paikallistasolla.

1.7 Alueiden komitea jatkaa työskentelyä aiheen parissa seuratakseen ja tukeakseen tulevaa kehitystä. Lisäksi se ehdottaa, että näitä kysymyksiä käsiteltäisiin tulevaisuudessa yhteistyössä komission kanssa esimerkiksi pilottihankkeen tai tutkimuksien yhteydessä.

1.8 Alueiden komitea korostaa elinikäistä oppimista edistävän oppimisalueiden verkoston (R3L-aloite) merkitystä perus- ja korkea-asteen sekä ammatillisen koulutuksen ja kulttuurilaitosten ja -yhdistysten verkostoitumisen edistämisessä olennaisena osana työllistettävyyden ja aktiivisen kansalaisuuden kehittämistä.

2. Jäsenvaltioille annettavia suosituksia koskevat komission ehdotukset

2.1 Edellä mainituista syistä tämän päivän yhteiskunnassa ja työelämässä on äärimmäisen tärkeää keskittyä elinikäisen oppimisen avaintaitoihin, jolloin kehitystä tuetaan alue- ja paikallistasolla sekä kansallisella tasolla ja koko Euroopan unionissa. Alueiden komitea suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen jäsenvaltioille annettavista elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevista suosituksista.

⁽⁹⁾ CdR 49/2002 fin

⁽¹⁰⁾ CdR 49/2004 fin

2.2 Alueiden komitean mielestä on erityisen myönteistä, että komission ehdotuksessa kiinnitetään huomiota alue- ja paikallistason rooliin ja merkitykseen. Tämä on merkittävä edistysaskel verrattuna komission aikaisempiin ehdotuksiin, joissa on lähes yksinomaan keskitytty kansalliseen ja unionin tasoon.

2.3 Alueiden komitea katsoo, että elinikäisen oppimisen integroitu ohjelma on tärkeä väline, kun halutaan korostaa koulutusalan merkitystä elinikäisen oppimisen avaintaitojen vahvistamisessa. Kansalaisten entistä suurempi liikkuvuus merkitsee taitojen ja valmiuksien leviämistä EU:n alueille ja kuntiin ja voi siten edistää kilpailukykyä ja työllisyyttä.

2.4 Yksi komission suositusten kulmakivistä on sen varmistaminen, että aikuiset voivat koko elämänsä ajan kehittää ja päivittää avaintaitojaan ja että kansallisella sekä alue- ja paikallistasolla kiinnitetään erityistä huomiota ensisijaisiin kohderyhmiin. Vähän koulutetuille suunnatuilla motivaation lisäämiseen ja tiedonlevittämiseen keskittyvillä alue- ja paikallistason toimilla voi olla tässä suuri merkitys. Tarkoituksena on rakentaa ihmisten taitojen, kokemusten ja mielenkiinnon kohteiden varaan eikä lähteä liikkeelle heidän puutteistaan ja ongelmistaan.

2.5 Taloudellisten, sosiaalisten, kulttuuristen ja muiden prosessien muutoksia koskevien komission suositusten vaikutus riippuu siitä, millaisia konkreettisia ja välittömiä toimia jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla toteutetaan. Alueiden komitea korostaakin, että on tärkeää uudistaa virallista ja epävirallista koulutusta kaikilla tasoilla. Uudistusten tavoitteena tulee olla, että koulutus vastaa yhä paremmin EU:n työmarkkinoiden tarpeita ja elinikäisen oppimisen strategian mukaisia vaatimuksia.

2.6 Koulutukseen osallistumisessa ja saavutetuissa tuloksissa ilmeneviin sukupuolieroihin on kiinnitettävä huomiota, ja niitä on torjuttava kansallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että tyttöjä ja naisia kannustetaan opiskelemaan teknologiaa tai luonnontieteitä. Toisissa yhteyksissä taas on tuettava miehiä. Monilla alueilla ja monissa kunnissa miehet keskeyttävät naisia useammin koulutuksensa, he eivät ole yhtä motivoituneita eivätkä osallistu yhtä todennäköisesti jatkokoulutukseen.

2.7 Alueiden komitea katsoo, että komission ehdottamat suositukset jäsenvaltioille voivat olla todellinen kantava voima kehitettäessä Euroopan koulutusjärjestelmää nopeampaan ja päämäärätietoisempaan suuntaan yhteisenä tavoitteena kilpailukykyisyys, hyvinvointi ja osallistuvuus. Komitea tukee suosituksia ja haluaa esittää niistä seuraavat huomiot:

2.8 Komission suositus 1:

”varmistavat, että yleissivistävä ja ammatillinen peruskoulutus antaa kaikille nuorille mahdollisuudet kehittää avaintaitonsa tasolle, joka antaa heille valmiudet aikuiselämään ja perustan jatko-oppimiselle ja työelämälle;”

Alueiden komitean kanta:

2.8.1 Alueiden komitea korostaa, että jo varhaislapsuudessa on tärkeää tukea tehokkaasti lapsen päämäärätietoista kehitystä ja varmistaa, ettei hänen matkansa varrella tarvitse tuntea epäonnistuneensa. AK painottaa myös, että koulunkäynti nuorena antaa perustan koko eliniän jatkuvalla viralliselle, epäviralliselle tai arkioppimiselle. On tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että lapset ja nuoret oppivat eri tavoin, kypsyvät eri tahtiin ja tavoitteiden saavuttamiseen tarvittava aika vaihtelee. Tämä on suuri haaste koulutusjärjestelmän kehittämiselle ja opettajankoulutukselle.

2.8.2 Erityisesti on tuettava lapsia ja nuoria, joilla on erityistarpeita, esimerkiksi jokin vamma, jotta he voivat osallistua koulutukseen yhdessä muiden lasten kanssa.

2.9 Komission suositus 2:

”varmistavat, että toteutetaan asianmukaisia toimia sellaisten nuorten hyväksi, jotka ovat henkilökohtaisten, sosiaalisten, kulttuuristen tai taloudellisten olojen vuoksi koulutuksen kannalta epäsuotuisassa asemassa ja tarvitsevat erityistukea käyttääkseen koko oppimispotentialinsa;”

Alueiden komitean kanta:

2.9.1 Alueiden komitea on tyytyväinen siihen, että komission asiakirjassa käsitellään tarvetta käynnistää erityisiä toimia niiden hyväksi, joiden aiempi koulutus on puutteellinen. Komitea on yhtä mieltä siitä, että heikot oppimislähtökohdat johtuvat yleensä henkilökohtaisista, sosiaalisista, kulttuurisista ja taloudellisista tekijöistä, ja niihin on tarpeen puuttua yhteistyössä yhteiskunnan muiden sektoreiden kanssa. Työnsaannin, koulutuksen tai muiden mahdollisuuksien tiellä olevien esteiden poistaminen on ehdottoman tärkeää.

2.9.2 Alueiden komitea korostaa, että on tärkeää luoda selkaiset edellytykset, että kaikki oppilaat voivat taustastaan riippumatta saavuttaa koulutustavoitteensa eivätkä keskeytä opintojaan liian aikaisin. Tähän tarvitaan erityistoimia ja erityistä, oppilaan edellytyksiin ja tarpeisiin perustuvaa tukea.

2.9.3 EU ei voi saavuttaa asettamiaan kunnianhimoisia tavoitteita, jos osa ihmisistä jää työelämän, koulutuksen ja menestyksen ulkopuolelle sukupuolensa, vammaisuutensa, kulttuurisen tai etnisen taustansa, ikänsä tai muiden syiden vuoksi. Alue- ja paikallisviranomaisilla on merkittävä rooli osallistavien ja syrjimättömien strategioiden edistämässä ja yhtäläisten mahdollisuuksien ja oikeuksien takaamisessa kaikille ihmisille.

2.9.4 AK katsoo, että Euroopan alueiden ja kuntien välinen rajatylittävä verkostotyöskentely kokemusten vaihtamiseksi ja tietämyksen kehittämiseksi olisi tervetullutta ja vastaisi R3L-aloitetta. Asiaa on siis ryhdyttävä käsittelemään ja samalla on jatkettava toimintatapojen kehittämistä, tiedonlevittämistä ja tuen keräämistä.

2.10 Komission suositus 3:

”varmistavat, että aikuiset voivat koko elämänsä ajan kehittää ja päivittää avaintaitojaan ja että kansallisella sekä alue- ja paikallistasolla kiinnitetään erityistä huomiota ensisijaisiin kohderyhmiin;”

Alueiden komitean kanta:

2.10.1 AK pitää tätä ehdotusta tärkeänä ja toteaa, että tarpeet vaihtelevat usein paljon alueittain ja yhteiskunnittain. Lisäksi komitea katsoo, että on käytettävä erilaisia tapoja, jos halutaan tavoittaa kaikkia ihmiset. Sen takia on syytä korostaa, että ensisijaiset kohderyhmät on monissa tapauksissa tunnistettava nimenomaan alue- ja paikallistasolla. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kehitetään yhteistyötä työmarkkinaosapuolten ja sellaisten organisaatioiden kanssa, joilla on kokemusta aikuisoppimisesta.

2.10.2 AK katsoo, että ensisijaisten kohderyhmien yhteydessä tulee kiinnittää erityishuomiota alue- ja paikallishallinnon työntekijöihin ja heidän julkisiin tehtäviinsä. Kyseisen ryhmän tulee voida kehittää ja päivittää avaintaitojaan työelämässä olon aikana.

2.11 Komission suositus 4:

”varmistavat, että aikuisten jatkuvaan yleissivistävään ja ammatilliseen koulutukseen on olemassa asianmukainen infrastruktuuri mukaan luettuina opettajat ja kouluttajat, koulutuksen saatavuuden varmistavat toimenpiteet ja opiskelijoiden tukijärjestelmä, jossa otetaan huomioon aikuisten erilaiset tarpeet;”

Alueiden komitean kanta:

2.11.1 AK on aikaisemmin⁽¹⁾ korostanut, että alue- ja paikallistasolla on tärkeää saada voimavaroja elinikäisen oppi-

(1) CdR 19/2001 fin

misen tukemiseksi, ja painottanut keskustelujen käynnistämistä alue- ja paikallistasolla. Lausunnossaan AK tähdentää, että oppimismahdollisuuksien maantieteellistä saatavuutta on tarkasteltava yhteydessä muihin seikkoihin, joilla parannetaan opetus-tarjonnan saatavuutta yksilön kannalta, niin tarjonnan muodon kuin sijainninkin osalta. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi niin, että toimintaa tarjotaan sekä päiväsaikaan että iltaisin ja viikonloppuisin tai jopa kesäisin ja perinteisinä loma-aikoina. Muita vaihtoehtoja voisivat olla kurssien järjestäminen riittävän usein, etäopiskelu tai joustava opiskelu ja opinto-ohjaus. Tämä voi tarkoittaa myös opiskelijoiden taloudellista tukemista. Huomioon on otettava myös virallisen koulujärjestelmän ulkopuolella eri tavoin tapahtunut oppiminen.

2.11.2 Infrastruktuurin luominen ei saa tarkoittaa yleispätevää ja standardoitua oppimiskeskusta, vaan sen tulee mahdollisimman pitkälti perustua jo olemassa oleviin mahdollisuuksiin sekä paikallisiin edellytyksiin ja tarpeisiin.

2.12 Komission suositus 5:

”varmistavat, että yksittäisille kansalaisille suunnattu aikuisten yleissivistävä ja ammatillinen koulutus on johdonmukaista ja läheisessä yhteydessä työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaan ja muihin nuorisosa koskeviin politiikan aloihin ja että koulutuksen osalta tehdään yhteistyötä työmarkkinaosapuolten ja muiden sidosryhmien kanssa;”

Alueiden komitean kanta:

2.12.1 Alueiden komitea korostaa, että tämä kohta on äärimmäisen tärkeä alueellisen ja paikallisen kehityksen menestystekijä. Alue- ja paikallistasolla on erityisen tärkeää, että eri politiikanalat voidaan yhdistää alue- ja paikallistasolla silloin, kun käsitellään elinkeino-, koulutus-, työmarkkina-, kotouttamis- ja sosiaalipolitiikkaa, ja välttää siten rajoittunutta ”putkiajattelua”. Siksi on tärkeää, että vastuu ja toimivalta kulkuvat mahdollisimman pitkälti käsikädessä. Alueiden komitea katsoo, että elinikäisen oppimisen integroituun toimintaohjelmaan liittyvien toimien toteuttamiseksi tarvitaan taloudellisia resursseja ja resurssien vapaampaa käyttöä. Yhteiskunnan, työelämän ja korkeakoulutuksen yhteistyö on kasvun avaintekijä alueilla ja kunnissa.

2.13 Komission suositus 6:

”käyttävät liitteenä olevaa asiakirjaa ’Elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskeva eurooppalainen viitekehys’ vertailuvälineenä kehittäessään avaintaitojen opettamista kaikille kansalaisille osana elinikäisen oppimisen strategiaa.”

Alueiden komitean kanta:

2.13.1 Alueiden komitea suhtautuu myönteisesti elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskevaan ehdotukseen. Ehdotuksessa on keskeisessä asemassa kysymys siitä, mitä perustaitoja ihmisillä on oltava osaamisintensiivisessä yhteiskunnassa. Nämä avaintaidot voivat olla lähtökohta tulevaisuuden taitotarpeita koskevissa keskusteluissa yhtä lailla unionin tasolla ja kansallisesti kuin alue- ja paikallistasollakin. Kysymys on unionin tasolla erittäin tärkeä Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamiseksi tehtävän työn kannalta. Taitoihin liittyvät kysymykset konkreettisesti liittyvät nimenomaan alue- ja paikallistasolla.

2.13.2 Alueiden komitea katsoo, että näistä taidoista on käytävä jatkuvaa ja vireää keskustelua ja vuoropuhelua. Lisäksi niitä on kehitettävä jatkuvasti. Esimerkiksi sosiaaliset ja kansalaisuuteen liittyvät taidot sisältävät erilaisia ulottuvuuksia, joita on myöhemmin mahdollisesti kehitettävä tai jaettava. Monet avaintaidoista liittyvät sitä paitsi kiinteästi toisiinsa.

2.13.3 Alueiden komitea on tietoinen, että komissiossa on jatkettu avaintaitoja koskevan ehdotuksen kehittämistä. Komitea tukee komission laatimaa ehdotusta.

2.13.4 Alueiden komitea tarkastelee seuraavassa kappaleessa lähemmin kutakin ehdotetuista avaintaidoista.

3. Avaintaidot

Elinikäisen oppimisen avaintaitoja koskeva eurooppalainen viitekehys kattaa kahdeksan osa-alueetta:

- viestintä äidinkielellä
- viestintä vierailu- ja kielillä
- matemaattinen osaaminen sekä perusosaaminen luonnontieteiden ja tekniikan aloilla
- digitaaliset taidot
- oppimistaidot
- sosiaaliset taidot ja kansalaistaidot
- aloitteellisuus ja yrittäjyys
- kulttuurin ilmaisumuodot.

3.1 Viestintä äidinkielellä

3.1.1 Alueiden komitea on yhtä mieltä siitä, että on välttämätöntä pystyä **viestimään äidinkielellä** sekä suullisesti että kirjallisesti.

3.1.2 Oma kieli on oppimisen, ilmaisukyvyn ja identiteetin perusta. Oman kielen hyvä hallinta ja hyvät käyttövalmiudet

ovat siten oppimisprosessin perusedellytyksiä. Kieli on tiedonhankinnan lähtökohta ja sille perustuvat myös vuorovaikutteinen viestintä sekä osallistuvuus ja vastuunotto.

3.1.3 Komitea huomauttaa, että komission ja jäsenvaltioiden virastojen olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä alue- ja paikallisviranomaisien kanssa alueilla, joilla puhutaan vähiten käytettyjä ja nykyisin vähiten opetettuja kieliä, jotta entistä useampia voidaan kannustaa opiskelemaan näitä kieliä ⁽¹²⁾.

3.2 Viestintä vierailu- ja kielillä

3.2.1 Tulevaisuuden Euroopassa on entistäkin tärkeämpää hallita useita kieliä. Monipuolinen kielitaito mahdollistaa syvälisten kontaktien luomisen sekä perusteellisen käsityksen hankkimisen muiden maiden kulttuurista, tavoista ja elinoloista. Se on myös tärkeä edellytys korkea-asteen opinnoille ja lähtökohta työmarkkinoiden liikkuvuudelle. Euroopan eri kielialueet ovat jo nyt vastavuoroisesti riippuvaisia toisistaan. Valtioiden väliset vaihdot tulevat lisääntymään, taloudet nivoutuvat yhä tiiviimmin toisiinsa ja tavaroiden ja palveluiden tuotanto tapahtuu yhä useammin valtio- ja kielirajojen yli. Alueiden komitea korostaa, että Euroopan kielellistä monimuotoisuutta on pidettävä rikkautena.

3.3 Matemaattinen osaaminen sekä perusosaaminen luonnontieteiden ja tekniikan aloilla

3.3.1 Alueiden komitean mielestä on tärkeää, että matemaattista osaamista sekä perusosaamista luonnontieteiden ja tekniikan aloilla kehitetään siten, että opiskelu on oppilain kannalta mielekästä ja motivoivaa. Matemaattikkaa voidaan lisäksi soveltaa muissa aineissa, esimerkiksi fysiikassa, kemiassa, biologiassa ja yhteiskuntaopissa. Matemaattiset ja matemaattikkaa koskevat tiedot voivat olla luonnollinen osa uutta sivistysajattelua. Luonnontieteiden alan perusosaaminen on tärkeää, jotta voidaan havaita ja ymmärtää yhteyksiä, syitä ja seurauksia ja arvioida esitettyjä väittämiä. Aktiivinen kansalaisuus edellyttää tiettyä matemaattista ja luonnontieteellistä osaamista. Teknistä osaamista tulee kehittää sekä naisten että miesten kokemusten pohjalta. Lisäksi on tärkeää osoittaa, kuinka ennakkokäsitykset ja perinteet ohjaavat käsityksiä siitä, miten miehet ja naiset suhtautuvat tekniseen alaan.

3.3.2 Eurooppalaisen tutkimusalueen yhteydessä olisi erityisesti pyrittävä saamaan nuoret ja naiset kiinnostumaan urasta luonnontieteiden tai teknologian parissa. Tietoyhteiskunnan teknologian varman hallinnan ja kriittisen käytön on oltava kaikkien ulottuvilla. Niin sanottujen tiedepuistojen kehittäminen on mielenkiintoinen väline aiempaa useampien houkuttelemiseksi opiskelemaan luonnontieteellistä tai teknistä alaa.

⁽¹²⁾ CdR 248/2003 fin

3.4 Digitaaliset taidot

3.4.1 On tarpeen kehittää osallistava ja syrjimätön digitaalisia taitoja edistävä verkkoinfrastruktuuri, joka kattaa koko Euroopan unionin. AK pitää sosiaalisesti ja maantieteellisesti tasapuolisen tietoyhteiskunnan luomista hyvin tärkeänä, jotta kaikilla kansalaisilla olisi tarvitsemansa taidot elämiseen ja työskentelyyn digitaalisella aikakaudella. Kyky käsitellä suuria tietomääriä ja monimutkaisia kysymyksiä on näin ollen tärkeä ominaisuus, jota yhä useammat tarvitsevat.

3.5 Oppimistaidot

3.5.1 **Oppimistaidot** käsittävät näkökulman ja lähestymistavan omaan oppimiseen sekä menetelmät uuden tiedon hankkimiseksi. Tämä tarkoittaa, että jokaisen on oltava tietoinen itsestään, toiminnastaan oppimistilanteissa, parhaista oppimistrategioistaan sekä vahvoista puolistaan ja niistä aloista, joilla on vielä varaa kehittyä. Oppimistaidoissa on kyse myös motivaatiosta ja itseluottamuksesta. Elinikäisen oppimisen strategiahan perustuu pitkälti juuri oppimisenäkökulmaan ja siihen, että oppia voi eri tavoin ja eri tilanteissa. Oppimistaitoihin sisältyy kyky oppia lisää ja oppia uutta. Lisäksi on kyse kyvystä rakentaa uutta jo olemassa olevien taitojen ja valmiuksien sekä elämäkokemuksen varaan ja kyvystä käyttää ja soveltaa niitä erilaisissa tilanteissa.

3.5.2 Alueiden komitea katsoo, että oppimistaidoilla on tietoyhteiskunnassa erittäin suuri merkitys. Erityisen tärkeää on, että tuleville opettajille annetaan jo opiskeluaikana valmiudet työskennellä tällä tavalla. Oppimistaidot eroavat luonteeltaan muista avaintaidoista, sillä ne liittyvät kykyyn kehittää kaikkia muita avaintaitoja. Tästä syystä alueiden komitea katsoo, että tämä avaintaito olisi erotettava muista ja asetettava muiden avaintaitojen edelle.

3.6 Sosiaaliset taidot ja kansalaistaidot

3.6.1 Käsite 'sosiaaliset taidot ja kansalaistaidot' kattaa joukon kysymyksiä, joihin alueiden komitean mielestä on syytä kiinnittää paljon huomiota. Kysymys on henkilökohtaisten ominaisuuksien kehittämisestä ja siitä, että edistetään kykyä luoda kontakteja muihin ihmisiin. Osaamisyhteiskunnalle ominaisessa työ- ja yhteiskuntaelämässä kehittynyt viestintätaito

— laajassa merkityksessä — on entistä tärkeämpi ja kattaa myös kulttuurien välisen yhteisymmärryksen.

3.6.2 Näihin taitoihin liittyy *sosiaalisia tekijöitä* siinä mielessä, että yksilö pitää itseään omalta, perheensä ja ympäristönsä kannalta voimavarana.

3.6.3 Niihin liittyy myös *lääketieteellisiä tekijöitä*, esimerkiksi tietoisuus terveellisen elämäntavan, fyysisen ja henkisen terveyden ja aktiivisen elämäntavan merkityksestä. Samanaikaisesti, kun lääketieteellinen tietämys lisääntyy, lasten ja nuorten terveydentila heikkenee monissa yhteiskunnissa huonojen ravinto- ja liikuntatottumuksien vuoksi. Tilanne voi kehittyä hyvin vakavaksi, jos asiaan ei puututa.

3.6.4 Merkittävä tekijä on myös *yhteiskuntakansalaisen rooli*, johon sisältyy demokratian merkityksen sekä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien ymmärtäminen. Kaikkia näitä seikkoja voidaan edistää alue- ja paikallistasolla. Komitea ehdottaa määritelmän täydentämistä maininnalla siitä, että kansalaisten tulee tuntee EU:n historia ja tavoitteet, keskeiset EU:n perustamissovimukset sekä unionin ja jäsenvaltioiden suhteisiin liittyvät seikat, Euroopan perustuslain aikaansaamiseen liittyvät ongelmat ja edistysaskeleet sekä eri politiikanalojen periaatteet.

3.6.5 Alueiden komitea katsoo, että tässä yhteydessä on selkeästi korostettava *kestävää kehitystä* ja sen ymmärtämistä, että olemme vastuussa yhteisestä ympäristöstämme.

3.7 Aloitteellisuus ja yrittäjyys

3.7.1 Aloitteellisuudessa ja yrittäjyydessä on pohjimmiltaan kysymys aktiivisesta lähestymistavasta eli kyvystä muuttaa ajatukset teoiksi. Siksi on tärkeää, että koulujärjestelmä tukee ensimmäisistä vuosista lähtien tällaista aktiivista lähestymistapaa ja kehittää sitä tukevia työmuotoja. Alueiden komitea korostaa, että yritysten perustamisessa on tärkeää hyödyntää myös naisten ja etnisten ryhmien liikeideat. Naiset saattavat lisäksi tarvita eri viranomaisien aktiivista tukea saadakseen käyttöönsä uutta tekniikkaa. Tällaiset tukitoimet yhdessä aktiivisen työmarkkinapolitiikan kanssa voivat vähentää naisten ja miesten työllisyysasteen eroja monissa Euroopan osissa. Edellä mainitut seikat ovat ratkaisevan tärkeitä Euroopan unionin taloudellisen tulevaisuuden ja hyvinvoinnin kannalta ⁽¹³⁾.

⁽¹³⁾ CdR 151/2005 fin

3.8 Kulttuurin ilmaisumuodot

3.8.1 Komitea on yhtä mieltä siitä, että on olennaisen tärkeää ymmärtää Euroopan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta ja säilyttää tämä monimuotoisuus⁽¹⁴⁾. On siis otettava huomioon, että erilaiset ilmaisumuodot, esimerkiksi musiikki, kuvataide, kirjallisuus ja kielet, kuuluvat ihmisen oppimiseen ja kehitykseen. Yleisesti ottaen on tärkeää huomioida ihmisten erilaiset näkökulmat ja näkökannat.

3.8.2 Alueiden komitea haluaa tässä yhteydessä korostaa historiallista näkökulmaa eli sitä, miten Euroopan eri osien väliset kontaktit ovat eri aikakausina vaikuttaneet kehitykseen. Lisäksi jo ainakin viiden vuosikymmenen ajan on ollut olemassa perusteltu ajatus eurooppalaisesta yhteisöstä, jonka konkreettinen muoto Euroopan unioni nyt on.

3.9 Alueiden komitean ehdotus

3.9.1 Alueiden komitean mielestä on tärkeää seurata ja tukea komission suosituksiin perustuvaa tulevaa kehitystä. Se ehdottaa, että näitä kysymyksiä käsiteltäisiin tulevaisuudessa yhteistyössä komission kanssa.

3.9.2 Alueiden komitea tukee komission ehdotusta elinikäisen oppimisen avaintaidoiksi ja katsoo, että avaintaidoista on keskusteltava ja niitä on kehitettävä jatkuvasti.

3.9.3 Alueiden komitea ehdottaa, että ”oppimistaidot” sijoitetaan luettelossa ennen muita avaintaitoja, koska oppimistaitoja koskevassa avaintaidossa näkökulma kohdistuu omaan oppimiseen ja uuden tiedon hankkimismenetelmiin. Näin ollen kyseinen avaintaito korostaa muiden ehdotettujen avaintaitojen edellytyksiä.

3.9.4 ”Sosiaaliset taidot ja kansalaistaidot” -avaintaidossa on korostettava myös kestävästä kehityksestä ja sen ymmärtämistä, että olemme vastuussa yhteisestä ympäristöstämme.

3.9.5 Alueiden komitea korostaa kulttuurisen tietoisuuden omaksumisen tärkeyttä, sillä se muodostaa perustan avoimelle suhtautumiselle Euroopan kielten ja kulttuurien monimuotoisuuteen, niiden ymmärtämiseen sekä niiden tarjoamiin mahdollisuuksiin rikastuttaa kaikkien eurooppalaisten elämää.

Bryssel 14. kesäkuuta 2006

*Alueiden komitean
puheenjohtaja*
Michel DELEBARRE

⁽¹⁴⁾ Avaintaito nro 8: Kulttuurin ilmaisumuodot